

SKEIV HELSE OG BOLIG 2023 - RESULTATER

«Bo på ei flate det kan jeg skaffe meg selv, men skeive naboer, det må det noe organisering til for å komme på plass.»

1. BAKGRUNN

Hvordan ønsker skeive å bo som senior? Ønsker skeive seg en boligpolitikk som er tilpasset deres helse? Søker skeive seg til et skeivt bofellesskap? Hvor mye kan man avse til boligformål? Dette er noen av spørsmålene vi ønsket at skeive skulle gi sine innspill på. Svarene vi fikk er gjengitt i punktene under og viser hva informantene svarer. Grunnet utvalg og representasjon kan ikke disse svarene generaliseres, men må likevel ses på som et viktig innspill i den skeive debatten om hva det vil si å leve med minoritetsstress.

Seniorutvalget i FRI Oslo Viken ble opprettet i 2023 og har som mandat å se på hvordan det er å være skeiv og senior. Dette innebærer tema som skeiv helse og skeiv boligsituasjon. Seniorutvalgets medlemmer er per i dag: Øystein Hanve, Aase R. D. Andreassen, Aasmund Vik, Vigdis Bunkholdt og Veslemøy Myrstad

Vi er et lite utvalg som ønsker å se på forhold knyttet rundt seniorpolitikk og behov skeive kan ha på bakgrunn av sin legning. Noen utfordringer samsvarer med mange andre minoriteter og alder, mens andre utfordringer er spesifikke.

Skeiv senior som tema er stort og vi har valgt å bryte det ned i fire ulike bolker, som står godt alene, men som også er knyttet opp til hverandre. Temabolkene er et resultat av utvalgets kompetanse og interessefelt og er utgangspunktet for spørreundersøkelsen.

2. SPØRREUNDERSØKELSEN

Spørreundersøkelsen besto av 28 spørsmål og tok 5-7 minutter å gjennomføre. Den ble utformet i Google Form med ulike svarkategorier, men ikke alle svarene var obligatoriske.

Den åpne Google Forms lenken ble lagt ut på FRI OV sine nettsider i desember 2023. Respondenter ble rekruttert via fylkeslagets elektroniske nyhetsbrev, via poster i fylkeslagets sosiale medier kanaler og i en artikkel som Blikk publiserte på nett. Vi mottok 257 svar. Det første svaret ble mottatt 5.12.23 kl. 17.23 og det siste svaret ble mottatt 27.12.23 kl. 23.29. Ingen svar ble forkastet.

Det er ikke mulig å regne ut en svarprosent, da spørreundersøkelsen lå åpent som beskrevet over, men vi satte en grense på minst 200 informanter (N=200) for at undersøkelsen skulle kunne regnes som relevant.

Det var åpent for alle å svare på undersøkelsen og vi fikk svar fra flere steder i Norge i tillegg til Oslo og Viken. Seniorutvalget stiller seg positive til å dele erfaringer fra sitt arbeid med resten av FRI, dersom en nasjonalt ønsker å ta tak i tematikken i sitt lokalmiljø.

3. RESULTATER

Resultatene er både kvalitative og kvantitative. De kvantitative svarene blir fremstilt som diagrammer og utdrag fra de kvalitative svarene blir flettet inn som sitater i vår oppsummering. Vi tar forbehold om at svarene er preget av å være en åpen spørreundersøkelse og at det er de som er interesserte som først og fremst har svart. Alle svar virker tilforlidelige og koherente.

Antall registrerte besvarelser på hvert spørsmål er oppgitt som N, da ikke alle svarte på alle spørsmål. De ulike grafene kan derfor ikke sammenlignes. Og resultatene kan ikke vurderes uten å se på antall besvarelser.

Totalt var det flest ciskvinner¹ som svarte på undersøkelsen. Det var betydelig flere besvarelser fra cismenn i Oslo enn utenfor Oslo (fig 3.1.) og i Oslo var bydel Grünerløkka den bydelen med flest informanter (fig 3.2).

Det var en jevn aldersfordeling av informanter. Det var ingen som svarte på den eldste kategorien (før 1940), men i ettertid er det kommet fram at dette skyldes at undersøkelsen var digital (fig 3.3)

Alle oppgitte kjønnskategorier var representert. Det kan hende at 'annet' kategorien på de eldste informantene er et utslag av å ikke ha god nok kjennskap til alle begrepene som brukes i dag til selv å definere seg under dem (fig 3.4).

---

¹ Personer som har kjønnsidentitet som samsvarer med kjønn de fikk tildelt ved fødselen kan kalles cispersoner. Cisperson er det motsatte av transperson.

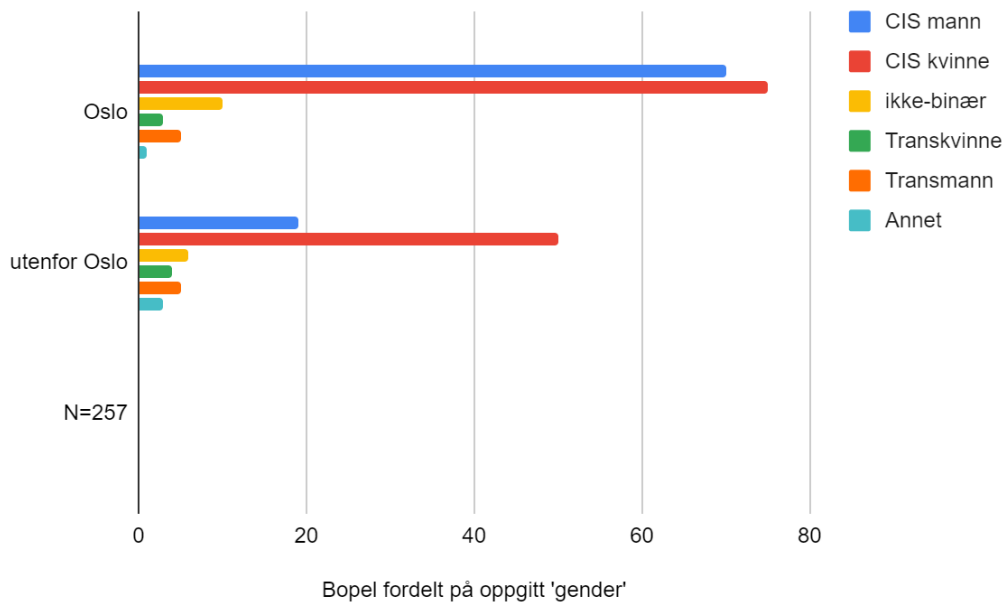

fig 3.1

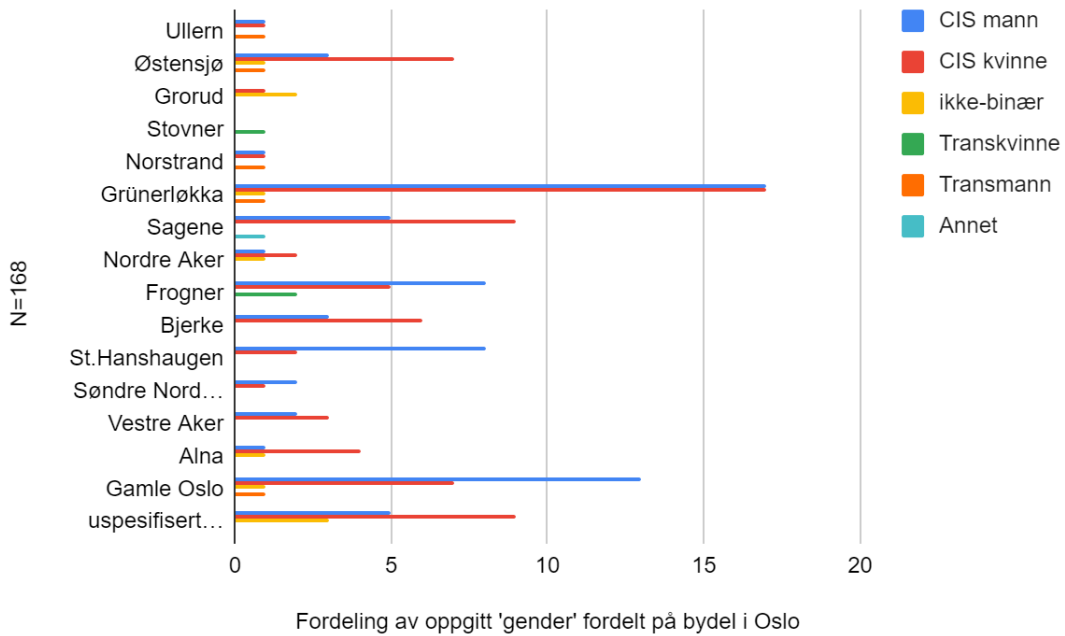

fig 3.2

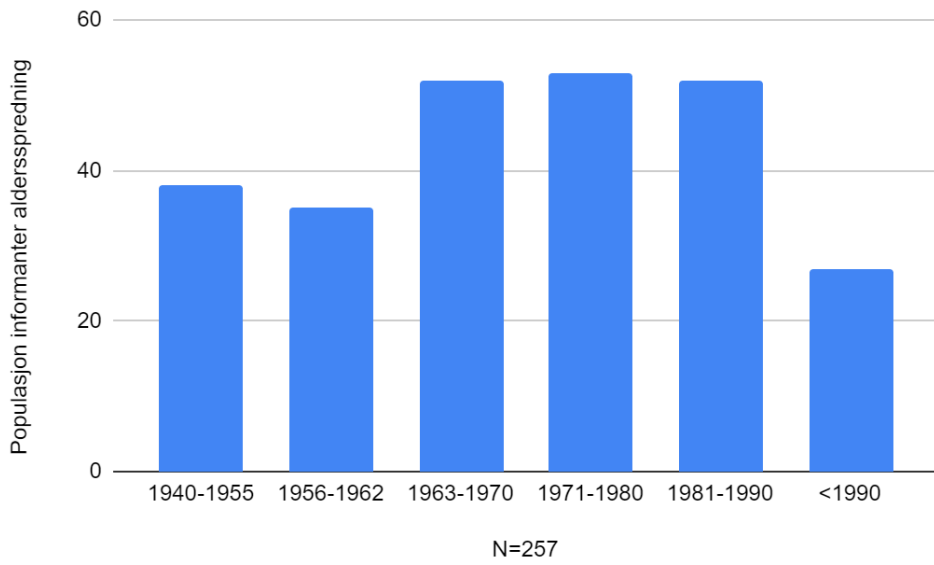

fig 3.3

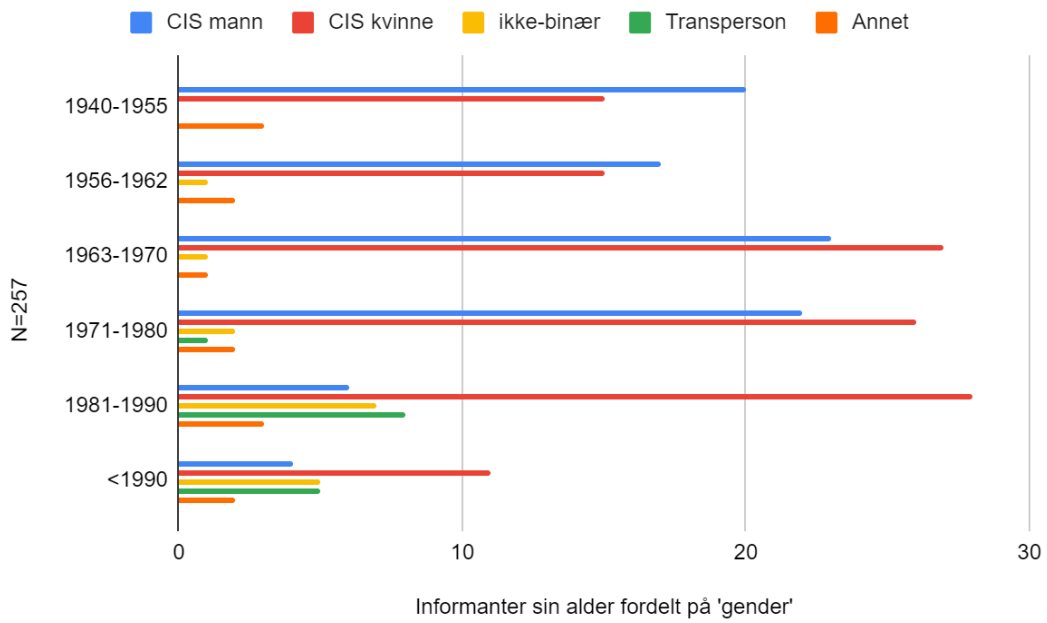

fig 3.4

4. ØKONOMI OG BOLIG

Det var en overvekt av informanter som svarte at de kunne avse 3-4 mill til ny bolig med fasiliteter tilpasset skeive. ciskvinner og IB/T/Andre (ikke-binære, transpersoner og annet) topper på 3-4 mill mens cismenn topper på 5-6 mill. ciskvinner og cismenn jevner seg ut på <7 mill. Vi anser at denne kurven følger normalkurven for befolkningen.

N=196

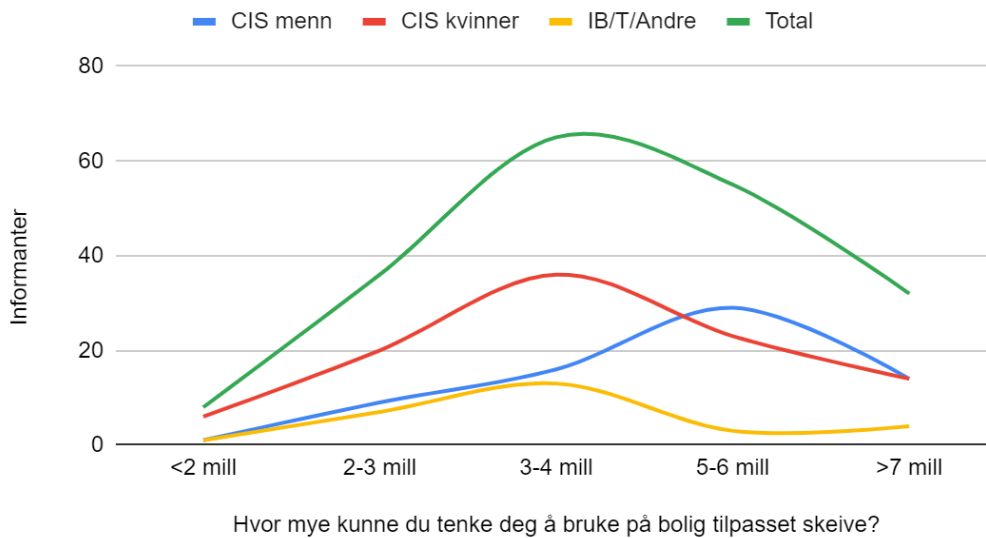

fig 4.1

Fordelingen på de som svarte at de ønsket å eie og de som svarte at de ønsker å leie av ulike grunner fordelte seg slik.

N=249

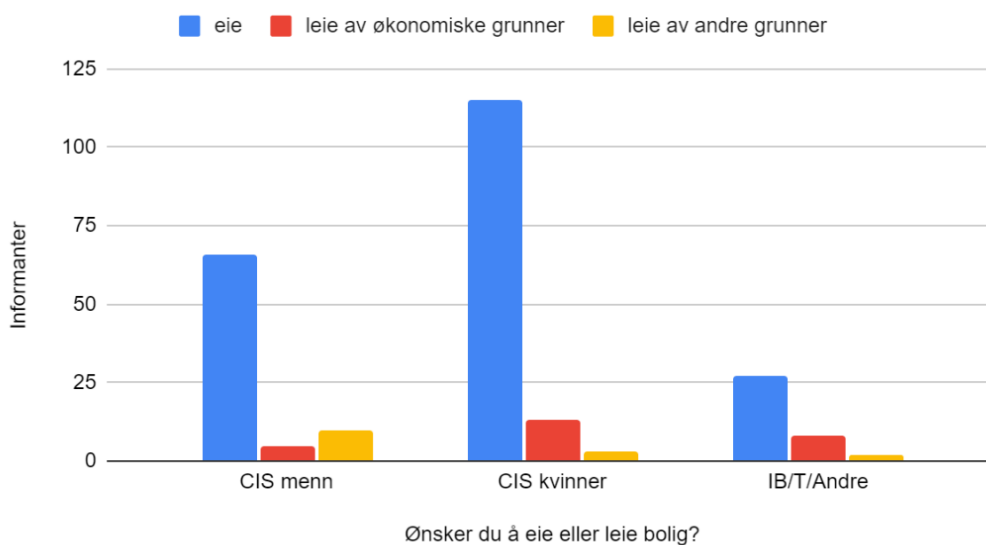

fig 4.2

5. HELSE

Det var overvekt av informanter som mente det ville være trygghet i et skeivt fellesskap i tilknytning til bolig.

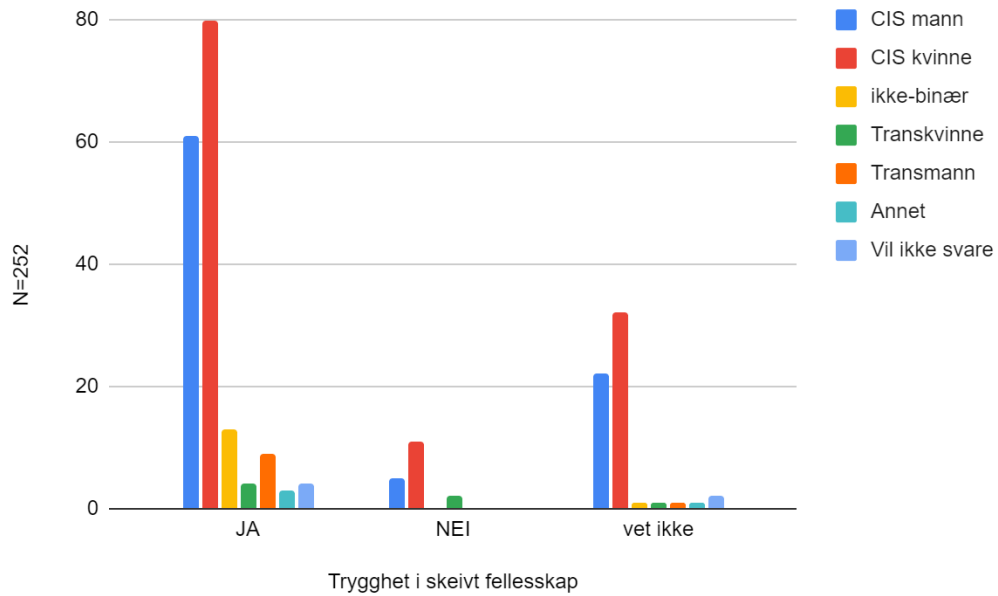

fig 5.1

Det var flest ciskvinner som bekreftet at de hadde noen å ringe om praktiske behov. Samtidig oppga 9% av 243 av de som svarte på spørsmålet at de ikke hadde noen å ringe ved praktisk behov for hjelp.

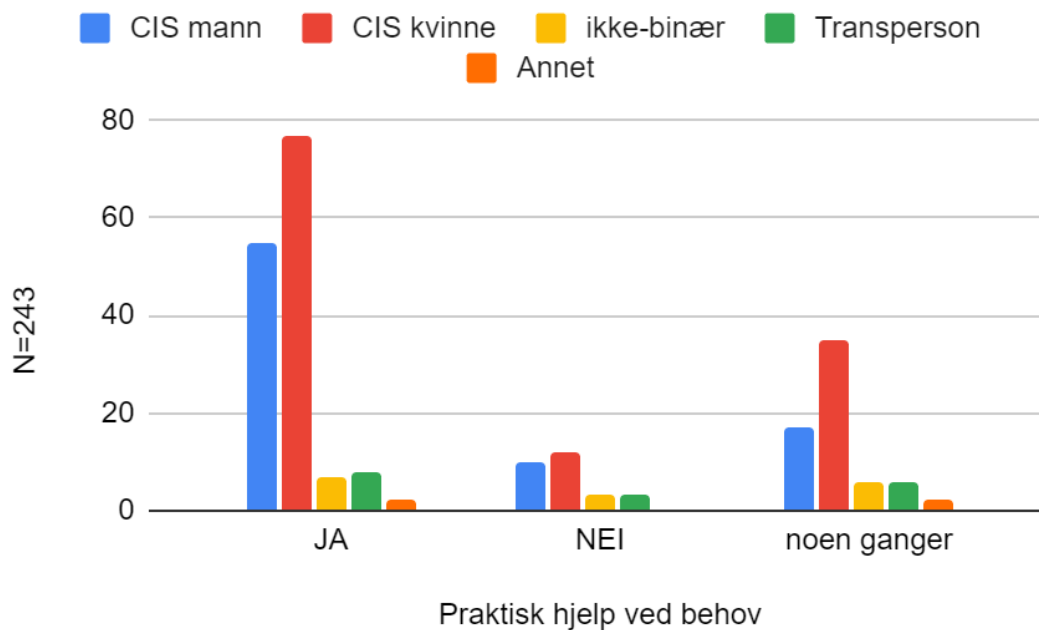

fig 5.2

Det var også flest ciskvinner som bekreftet at de hadde noen å snakke med ved behov. Samtidig oppga 8% av 241 at de ikke hadde noen å snakke med ved behov.

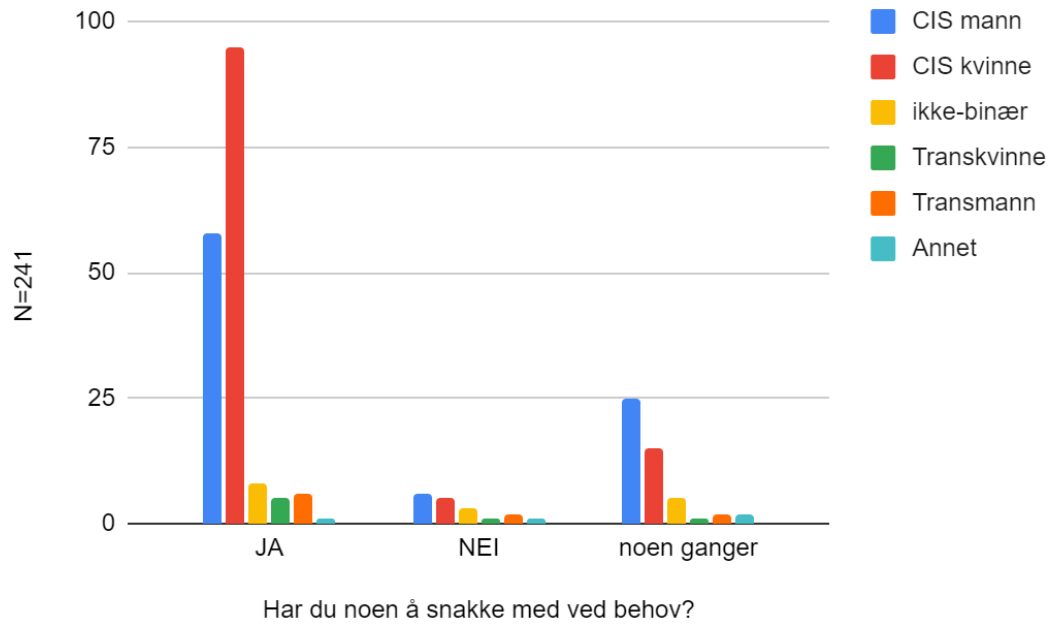

fig 5.3

De fleste som svarte på spørsmålet: *Jeg tror det vil bli mer sosialt å bo på en institusjon der det er tilrettelagt for skeive* kunne tenke seg å være på institusjon sammen med andre skeive.

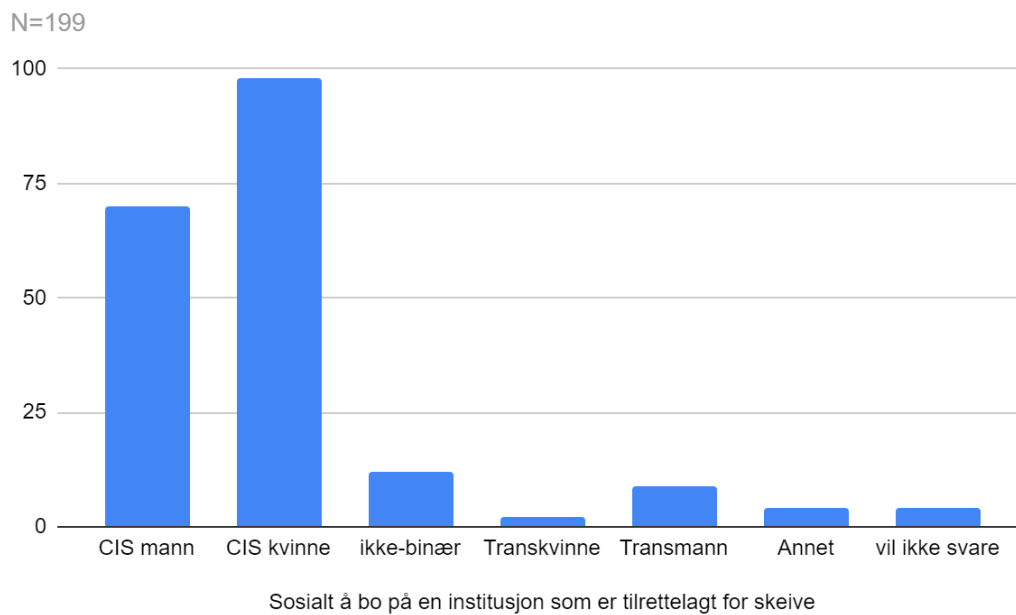

fig 5.4

Informantene oppga at de synes det er viktig med skeiv kunnskap i tilknytning til bopel. Her ble det spesifisert regnbuesertifiserte² helsearbeidere.

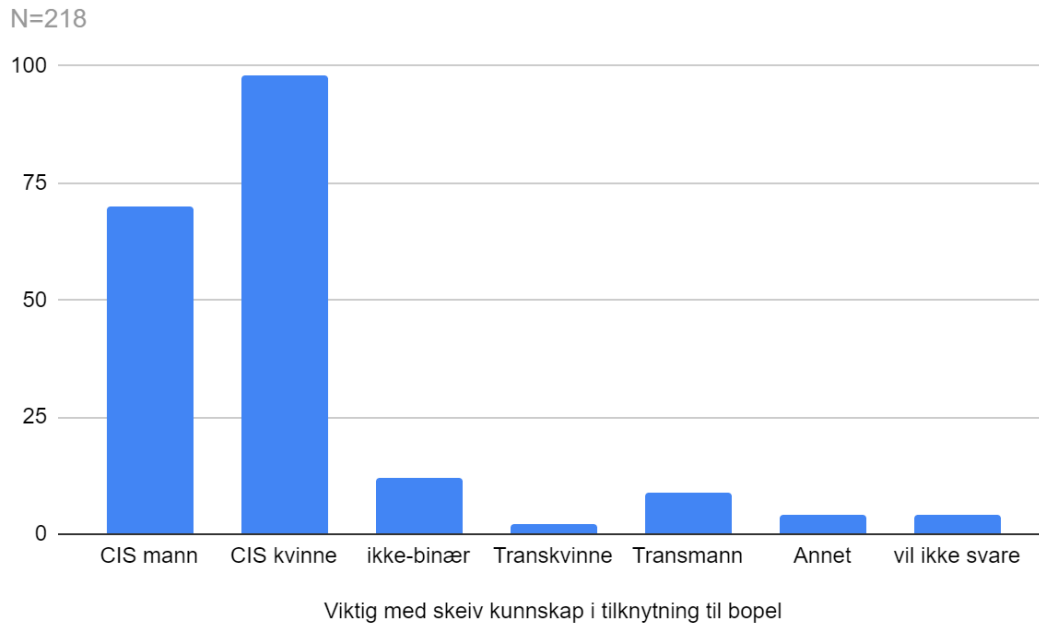

fig 5.5

Informantene var tydelige i sin tilbakemelding på betydningen av forskning på demens og det å være skeiv.

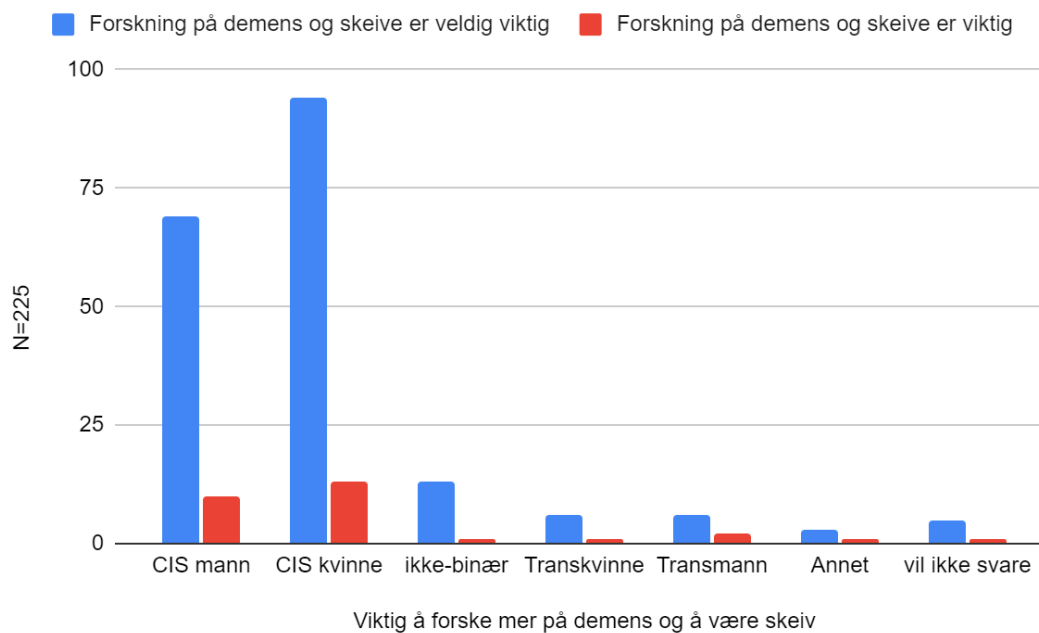

fig 5.6

² <https://skeivkunnskap.no/bli-regnbuefyrarn/hvorfor-bli-regnbuefyrarn/>

6. BOLIGPOLITIKK

Det var flere informanter som skulle ønske at prospektene til boligbyggerne var mer inkluderende og ytret noen innspill til hvordan de kunne tenke seg det.

a) Innspill om bilder i boligsalgsprospekt

Likekjønna bilder
Bilder må gjenspeile virkeligheten vi lever i, altså mer mangfold av mennesker
Bilder kan være rettet mer mot minoriteter
Bilder av skeive
Masse flagg, åpenhet
Bryr meg mest om bilder av bolig uteområder. Bilder av folk kunne med fordel vært langt mer diverse alder, vekt, funksjonshemming, etnisitet og skeivhet
Regnbueflagg ville signalisert noe positivt
Bilder av to av samme kjønn. Presisering av at LHBT+ er velkomne.
Bilder/tekst av: likekjønnet par, aleneboende skeive, litt eldre mennesker, attraktive fellesområder slik stue/kjøkken, treningsrom/ hobbyrom
Færre bilder av kjernefamilier, flere bilder av par med samme kjønn
Regnbueflagg som signal og skeive personer i bildet
at det er ikke bare cis hetero familie-folk som vises
Ikke bare familier eller par med ulik kjønn
Jeg føler ikke at illustrasjoner og utforming nødvendigvis skaper avstand, men jeg legger spesielt merke til det hver gang skeive brukes i illustrasjonsbilder etc., noe som gjør meg mer positivt innstilt til sjølve prosjektet.
Ofte er alle illustrasjonane av heterofile par, buformene er lege opp til å vere veldig individuelle heller enn kollektive
Det er veldig ofte brukt heterofilt utseende par som illustrasjoner, det føles ekskluderende. Det er lagt opp til a4 familier; her er hovedsoverom, her er barnerom. Det hadde vært fint om boliger vist mer "nøytralt" ift livssituasjon
Heis regnbueflagget, at det bor skeive der fra før..
At menneskene på bildene/stilen ikke var så heteronormativ
For eksempel kunst/ utsmykking av fasader/ inngangspartier / heiser/ fellesarealer der alle kjønn er "stilisert/karikert/fremstilt " slik at hen forstår at alle er velkommen her.
Bilder og språk som inkluderer skeive og gjerne kjønnsvariasjon
Bilder/tekst av: likekjønnet par, aleneboende skeive, litt eldre mennesker, attraktive fellesområder slik stue/kjøkken, treningsrom/ hobbyrom

b) Innspill om tekstbruk i boligsalgsprospekt

Tilbud om fellesarealer og kanskje en antydning om at «her skal det bo folk av alle slag og livssituasjoner.»
Et inkluderende sted.
At de nevner det i det hele tatt. Både fra private entreprenører eller boligpoltiskplan i kommunen nevnes aldri skeive overhodet. Vi er for redde til å fremme egne behov når vi er i posisjon og de heterofile som er i posisjon tenker ikke på oss.
At det bli annonsert mangfold og inkludering tiltak for de av oss som er minoriteter
Skeiv profil
Det handler ikke om skeiv eller ikke skeiv, men hvordan ord/begreper brukes i boligannonser (feks "Her er det god plass til både barn og voksne, ..her kan barna boltre seg, mv). Som om alle har en familie de bor sammen med
mer inkluderende språk. tydelig informasjon om at min målgruppe er ivaretatt og der er tilstrekkelig kunnskap

c) Innspill om generelle forhold rundt ønske om bolig tilpasset skeive

Bo sammen med likesinnede i samme blokk og rimelig husleie
At skeiv e nevnt, å bo i et type hus med fellesrom uten at der bor skeive... vel, nei
Skeive naboer.
Flere skeive, flere lesbiske, åpenhet, at det er «normalt» å være annerledes enn majoriteten
Skeivt boligtnu med felles møteplass på midten.
Gjerne ha skeive som naboer
At prosjektet retter seg mot både yngre og eldre. Skeive og ikke skeive
Regnbuehus
Jeg er så vant til heteronormativ framstilling, men klart hyggelig om det også var homoeksempler
Jeg kunne ønske meg mer kreativitet i utformingen og mulighetene. Selv der det er skeiv representasjon er detvoftest bygget på kopi sv den heteronormative kjernefamilien: to foreldre og barn. Money talks, desverre. Og det begrenser kreativiteten. Kan arkitekter og utviklere se for seg andre konstellasjoner? Jeg ønsker meg mer fleksible og åpne løsninger der det er mulig å bo flere skeive sammen. Muligheter for å åpne mellom leiligheter, stenge av ved behov. Flere soverom med for eksempel løsninger for eget bad. Kanskje prospektene kan reflektere at det er lagt til rette for familier med flere voksne enn bare to foreldre.
Trygge steder i nærområdet som er åpent inkluderende, spesielt transinkludivt
At jeg vet det er andre skeive som skal bo i prosjektet
Plasser å møtes, fellesarealer, andre skeive
Fellessareal, kafé møtested for alle
Felles møteplasser, inne/ute, spise fasiliteter(restaurant/kantine), sosiale tilbud
Gode naboer
Takk for spørsmålet, for dette har overhode ikke vært på radaren å forvente, drømme og eller be om. Det hadde vært episk om det hadde gått an med en slags merking/sertifisering, f.eks HBTQ+ vennlig fordi evt. tilknyttete tjenester, tilbud, aktiviteter, meglere, servicetilbud er

sertifiserte LHBTQ+/Regnbuefyrårn. Vanskelig kanskje, men det hadde i tillegg vært topp om det stod om det bodde flere skeive i prosjektet eller dets umiddelbar nærhet. Hadde vært episk. Vil tro mange skeive hadde gitt tillatelse til at meglere kunne gi opplysninger om dem/dette slik at det hadde blitt kjent for å tiltrekke flere skeive beboere.
«Homovennlig bolig» den var ny :-)
At alle under LGBTQIA++ paraplyen er inkludert, ikke bare cis homofile/lesbiske mennesker ♥
Gjerne ha skeive som naboer

Mens noen av informantene ikke virker som om de har reflektert mye over spørsmålet før er det flere som kommer med konkrete forslag til hvordan de kunne tenke seg å bo og hva som ville føles inkluderende i kommende boligprospekt.

I den andre enden av spekteret oppgir noen at de føler seg ekskludert på grunn av økonomi eller at de aldri ville ønske å bo sammen med CIS personer.

Mange informanter ønsker seg et alternativt bofellesskap som også vil inkludere sosiale arenaer/oppholdsrom og derfor kreve mindre boenheter per person.

Noen informanter oppgir at de føler seg godt ivaretatt i det fellesskapet de bor, eller at de ikke føler at de trenger noe særegent 'skeivt' for å trives.

7. SKEIVE ØNSKER

I et åpent spørsmål på slutten av undersøkelsen kommer det fram ulike ønsker om fremtidens helse- og boligpolitikk for skeive. Noen innspill beskriver deres livssituasjon og syn på et godt miljø. Informanter deler sin bekymring rundt ensomhet og økonomi. Det er også bekymring rundt 'stell' og alderdom knyttet til å være skeiv. Samtidig viser den også at de som kan gjerne kunne tenke seg å betale for tjenester og at de er forundret over at de kan forvente noe slikt i det hele tatt.

a) Innspill om undersøkelsen og livssituasjon

Er transperson som har kommet ut sent i livet, så å gå tilbake i skapet er umulig...
cis og trans er samme ord, så om man skriver transmann skriver man også cismann. å være cis er å identifisere seg som det kjønnnet man ble tildelt/registrert som ved fødsel.
Jeg har et sterkt ønske om å kunne ha resten av livet uten trakassering og å kunne bli respektert for den jeg er uten blick og "stillheten" ansiktene viser når en må korrigerende og forklaring. Nå har jeg vært gjennom omfattende kreftbehandling de siste årene og blitt møtt på en god måte av helsepersonellene på Ullevåll synest i dag.
som skeiv og trans er ikke sikker at jeg vil bli gammel
Veldig viktig at det settes fokus på dette
I tillegg til bolig og helse er sosiale møteplasser viktig. Regnbuetreff i hele Norge! I hver by i første omgang - begynn der det er en avdeling av FRI og gjerne også av Bymisjonen.
Veldig fint med fokus på dette

Jeg gruer meg til en alderdom som fattig og trans
Huske og bruke pronomenen man har sagt man bruker
Jeg heier ikke på egen skeiv bolig kompleks for eksempel. Jeg er stolt skeiv og kan rope det høyt ut - men ønsker ikke at vi skal få særskilt behandling eller lignende. Vi er som alle andre mennesker. Ønsker å bo trygt og ha gode mennesker rundt meg. Tenker at dersom er hjelpepleier er ufin på grunn av at en bruker er skeiv bør hjemmetjenesten ha nulltoleranse for det. Og det burde også vært en del av «pensum» at det faktisk finnes skeive eldre menn/ dame og andre skeive - men at de er mennesker som alle andre.
Jeg syntes ikke at det å være skeiv er så viktig. Jeg vil behandles som alle andre, hvem jeg elsker er min sak. Jeg vil være på en institusjon som tar alle som de er. Jeg trenger ikke noen regnbue i papirene mine. Jeg syntes alle skal være den de er uten at det skal være et fokus på hvor skeiv man er. Normaliseringen er viktigst!!!
Ensomhet og utenforskap er et problem i livet mitt nå. Jeg er veldig bekymret for de helsemessige konsekvensene av det om det fortsetter sånn. Egentlig er det vanskelig å se for seg at jeg i så fall blir særlig gammel. Jeg skulle ønske jeg bodde nærmere andre skeive.
Bra at dette tas opp. Er eldre (snart) i Alna bydel, Oslo. Tenker på alderdommen og håper det blir greit som lesbisk.
Utrolig positivt med en slik spørreundersøkelse for å avdekke behov og ønsker for fremtiden.
Tull å snakke om skeive, alle er unike og skal behandles med respekt, er I mot alle segregering.
At skapet er for klær samt ting og tang
Tålmodighet. Ikke alle er like åpne om å være skeiv.
Jeg håper bare at eventuelle tilbud for skeive blir tatt godt vare på og ikke møter neglekt
Det er fint med spørreundersøkelse, men endring må til for at jeg skal føle meg trygg i landet som skeiv eldre
Å være skeiv handler om tilhørighet. Og tilhørighet til andre er viktigere når man blir eldre.
Bo på ei flate, (det kan jeg skaffe meg selv) men skeive naboer 😊 det må det noe organisering til for å komme på plass
Behovene til skeive er ikke ulike de heterofile... jeg tror alle har behov for et miljø hvor man blir møtt med åpenhet toleranse aksept og kjennskap til ens behov og livssituasjon.
Legning definerer ikke mine boligbehov, men heller det å kunne bo sammen med andre mennesker som er i samme situasjon, feks det å være enslig uten barn. Tryggheten i å ha folk rundt seg. Om de er hetero eller homo betyr lite. Synes vi er i ferd med å lage unødige skillelinjer, ved feks å være så opptatt av at alt skal defineres i en skeiv kontekst, Jeg gjorde det før jeg ble 50, men ikke nå lenger. Erfaring forteller meg at folk er folk. DET er mangfold. Å klumpe seg sammen fordi man er skeiv synes jeg blir å gå bakover.
Undersøkelsen virker rettet til personer fremdeles i arbeid (jeg er 75). Noen spørsmål umulig å besvare eksakt fordi fremtiden kan bli så forskjellig, f.eks sykdom og bevegelighet, egen helse og partners helse (min mann er 15 år yngre enn meg), hva slags tilbud som vil finnes mht institusjoner vil påvirke ens innstilling til om man vil bli boende hjemme eller flytte på institusjon, osv.
Jeg har svart over, men er glad for at FRI har tatt initiativet til denne undersøkelsen.
Min familie inkluderer ekser, nåværende, felles/særbarn og tette relasjoner på kryss og tvers. I motsetning til streite har Skeive (særlig kvinner?) har ofte gode relasjoner til ekser. Vi holder sammen! Skeive har oftere poly/relasjonsmangfold. Når verden blir mer utrygg, søker vi også mer sammen i vår små eller store skeive communities. Min homofile bestis som ikke har barn, og som jeg har bodd med tidligere i livet, drømmer om å kunne bo med/i nærheten av meg, min tidligere partner og nåværende kjæreste når vi blir eldre. Siden det bare er ett barn i familien vil det også være fint å være samlet og datteren min vil ha en haug med gamlinger å henge med når hun er hos oss. Det er drømmen min.
Det finnes ikke alternativer for skeive eldre i noen målestokk, så det oppleves som å svare på et drømmelandskap

b) Innspill rundt skeiv helse

Vi vet at mange av de som pleier eldre både i dag og i fremtiden vil komme fra kulturer som er mer konservative enn vår egen. Det er en av grunnene til at jeg også mener det er viktig at de får opplæring i å møte LHBT+ personer.
Hadde vært veldig åpen for et sykehjem eller institusjon med andre skeive. Skeiv kultur, musikk og bar. Vil at resten av livet skal være fylt med regnbuens farger og at alderdommen blir en fest sammen med andre skeive. Hilsen lesbisk ung kvinne.
Det er ingen som ønsker seg til en institusjon, heller ikke jeg. Men må jeg, er det klart jeg ønsker meg et sted med åpenhet og kunnskap om skeive, eldre, liv og helse.
Som trans holdet det ikke for meg at folk rundt meg har litt kunnskap om skeiv tematikk og helseutfordringer. Jeg har en ekstremt normbrytende kropp, et liv fullt av minoritetsstress og særlige helseutfordringer knyttet til min kropp. Jeg vil heller dø enn at cisfolk skal vaske og stelle meg.
Viktig med helsepersonell med skeiv kunnskap samt tilrettelagt bolig for skeive, men det må ikke bare være det men at det fremkommer tydelig at skeive er veldig velkommen.
Jeg ønsker meg et skeivt seniorsenter tilsvarende Regnbågen i Stockholm
Jeg tror det er mange mer grunnleggende ting enn å være skeiv som vill påvirke hvordan jeg trives på en institusjon når jeg må ditt en dag. Feks. reduksjon av sanseintrykk, antall personer en ha kontakt med, krav og tilbud til sosialisering o.l., behandlinger, størrelse på rom, økonomi...
Jeg har ikke hørt om regnbuefyrtårn før jeg leste om det i denne undersøkelsen. At helsepersonell har kunnskap om skeive er jo faktisk viktig, har ikke tenkt så mye på det. Jeg er selv helsepersonell som jobber med omsorg, og er noen ganger ganske overrasket over uvitenhet og fordommer blant kolleger.
Å være skeiv, er ikke en absolutt kategori. Jeg har mye til felles med andre skeive, men folk er folk. Ikke lat som om dere kan snakke for alle regnbuens farger. Men fint at dere prøver.
Viktig med trygt helsepersonell som aksepterer skeive
Viktig tiltak og større behov i åra framover
Som transperson har jeg mye kjipe opplevelser med helsepersonell, kan ikke se for meg dette er noe bedre i behandlingen av eldre transpersoner. Er som transperson kanskje ekstra ukomfortabel med kropp, så den dagen jeg evt trenger hjelp med pleie etc er det et must at de som hjelper behandler meg på en bra måte. Pga mangel på kunnskap har helsepersonell en tendens til å behandle meg som noe unormalt og annerledes. Det er veldig ukomfortabelt.
Dette gjelder ikke kun alderdom. Mange unge skeive med funksjonsnedsettelse sitter i denne situasjonen i dag!
Har fått veldig godt inntrykk av Kampen Omsorg+. Men er kanskje i yngste laget for å svare her.
Jeg er redd for å bli gammel og ikke klare meg selv. Redd for å bli umyndiggjort som alle sykehjem gjør med sine beboere i dag
Det må ut mer kunnskap i helsevesenet generelt og absolutt i både hjemmetjenesten og institusjoner for eldre som er i dag
Så lenge personalet har god medisinsk kunnskap og ikke er homofobiske så tenker jeg at det meste går fint altså.
Egne «seniorlandsbyer» med tilknyttet hjemmesykepleie tror jeg er veien å gå! Og, om mulig, faste assistenter til brukerne. Jo færre helsepersonell per individuelle bruker, jo mer tillit kan bygges. Fra egen erfaring i hjemmesykepleien kunne brukere få besøk av opptil 20 forskjellige assistenter ila en måneds tid, og vi assistentene hadde sjeldent tid til mer enn en kort visitt. En egen «landsby» med trygge og kjente rammer, og som fremmer sosialisering og inkludering på tvers av ulikheter, tror jeg vil lindre en del av ensomheten man ofte ser blant eldre. I Nederland har de gjennomført flere prosjekter, med stor suksess, der studenter og eldre bor i samme «landsby». Dette tror jeg også kan være en effektiv måte å motarbeide ensomhet og ulikheter, ved å gi flere generasjoner en plattform for å eksistere som skeive, sammen.
Eg er ikkje skeiv, men eg er usikker på om eg i det heile tatt ønske kjæreste. Eg føla det blir veldig lite snakka om og. Eg har ikkje interesse for seksuell aktivitet, og ønske ikkje barn. I helsesystemet som

psykisk sjuk, og eg er dame, er det snakka ned. «For sida eg er dame må jo eg ville ha barn.» det er ikkje aktuelt, aksepter meg for meg.

Det er også viktig at helsefaglig personale tilknyttet slike institusjoner har kunnskap om skeiv helse. Ikke bare grunnleggende informasjon om skeive forhold, men sensitivitet overfor den ikke-binære befolkningen, for eksempel når man diskuterer helse angående endokrinologi og andre medisinske behov.

Håper det kommer mer kunnskap om transmennesker som har gjennomgått kjønnsbekreftende kirurgi samt hormonbehandling, og hvilke hensyn man må tenke på når man blir eldre.

c) Innspill om boliger

Jeg vil gjerne at Fri eller andre organiserer egne borettslag og sykehjem hvor det markeres at det er spesielt tilrettelagt for skeive.

Hadde vært fint med spørsmål om alternative boformer. Som egen leilighet i samme boligkompleks som andre skeive. Altså mer selvstendig enn kollektiv m hybel, men likevel en type fellesskap ved nærhet og felles arenaer

Skulle ønsket å sette i gang et pilotprosjekt som var botun for godt voksne skeive med noe fellesareal, men mest ens eget. Åtte hus og et fellesrom i midten. Det er min drøm!

Jeg kan ikke bo her jeg nå bor når jeg blir eldre så jeg ønsker å komme i kontakt med andre som og ikke bor i alderstilpasset bolig når den tid blir aktuell, jeg har mye å bidra med og håper å slippe å møte mine siste år ensom og forlatt

Jeg ønsker å bo i et kollektiv med gode venner, skeive og andre. Mine ikke-skeive venner er positive til meg som skeiv.

Jeg tror ikke skeiv-ghetto vil være den beste løsning for mange, men at det jobbes for at skeive kan oppnå tilstrekkelig med trygghet i bosammenheng til å kunne være til stede med hele seg.

Hadde vært fint å bo sammen med et mangfold av forskjellige mennesker. Både eldre og yngre. I en situasjon hvor det å være skeiv ikke ville by på utfordringer.

At det finnes ulike botilbud utfra livssituasjon og helsetilstand

Bokollektiv m andre skeive kunne vært hyggelig

Boligtun hadde vært ideelt

Det er viktig med en boligform som fremmer sosial omgang, uavhengig av kjønn, legning og alder.

Boligdesign har ingenting med seksualiteten min å gjøre...

Jeg tror at man har det best dersom alle omsorgsbehov og behov for trygghet og stabilitet samt inkludering tilbys så nær hjemstedet som mulig.

Det er mitt største ønske for alderdommen å bo sammen, i en eller annen form, med andre skeive.

Veldig fin undersøkelse. Jeg håper noen tør satse på å lage bra boalternativer for eldre skeive, og jeg tror det også kan tiltrekke andre, all den tid flere og flere hetero- og cisnormative oppdager mer og mer at skeive er varme, interessante, inkluderende, oppegående mennesker som har most fun;) Også tror jeg det er viktig med god brukerinvolvering i alle deler av utarbeidelse av slike prosjekter. Jeg tror også det sitter en del godt bemidlede skeive som gjerne betaler litt ekstra for det dere har presenterer som muligheter her, og litt ekstra luksus.

skeive har oftere dårligere økonomi så hvis de ikke er kommer seg inn på boligmarked vil de ofte har dårligere råd. Så hvordan kan man tilrettelegge for at skeive kan komme seg inn på boligmarked. Kan man se på allerede eksisterende eie til leie etc og se om de favner bredt nok.

jeg kjenner meg mer sårbar som skeiv og kjønnsvarierte og er avhengig av et aksepterende nabolag

8. AKTIVITETER

B5) Hva tror du skal til for at du skal ønske å delta på tiltak for skeive når du blir eldre? Du kan velge flere svar.

257 svar

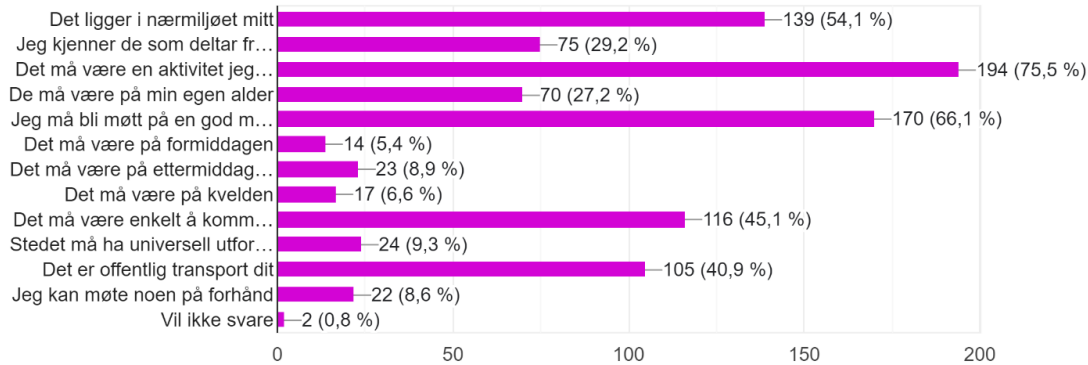

fig 8.1

Vi ser at flere svarer at de ikke har noen å kontakte ved behov. Når det gjelder ulike tiltak er det et ønske om tiltak i nærmiljø som er enkelt å komme seg til og å bli møtt på en god måte.

9. BOFORM

Flertallet av informantene svarer at de bor i leiligheter på 3-4 rom. Mens ingen svarer at de bor i boenhet knyttet til et helsetilbud.

C2) Presiser boformen du har nå? (Flere svar mulig.)

257 svar

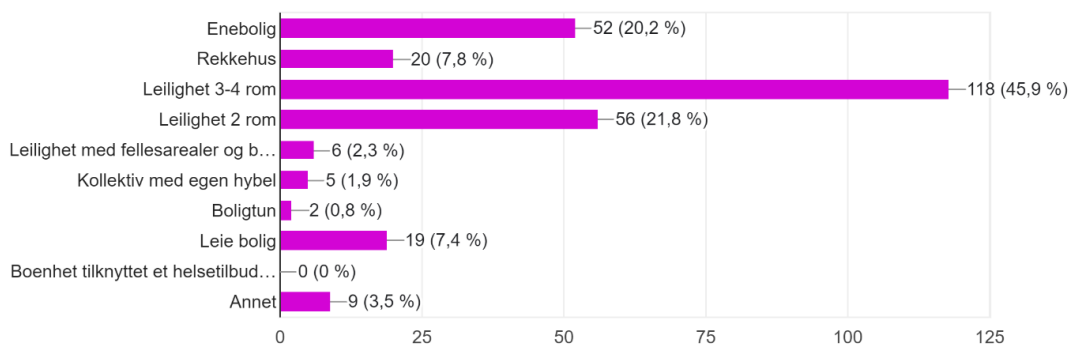

fig 9.1

C3) Hvilken boform ønsker du som senior? Flere svar mulig.

257 svar

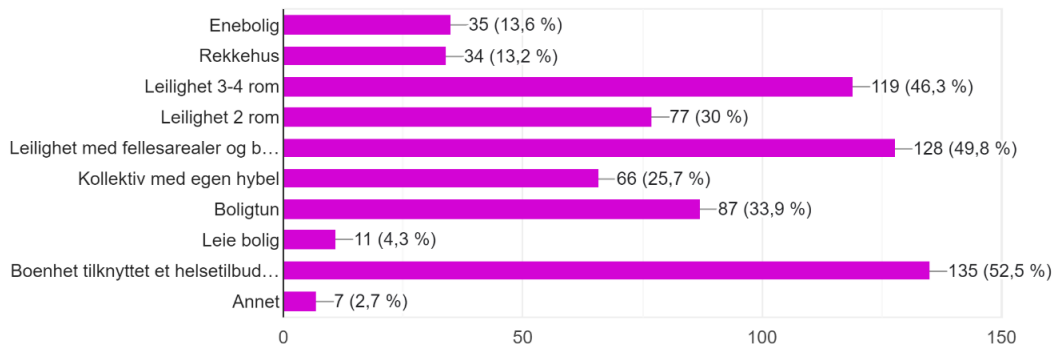

fig 9.2

Her var det mulig å krysse av for flere valg, så prosentene i kolonnene kan ikke summeres. Det er overvekt av informanter som krysser av for at de ønsker å bo i boenhet knyttet til et helsetilbud som senior. 52.5% av 257 informanter svarer at de ønsker en boform tilknyttet et helsetilbud som har skeiv kunnskap. Det er også mange som ønsker alternative boformer som boligtun, kollektiv med egen hybel eller leilighet med fellesarealer.

Spørsmålet skiller ikke på når man ønsker å bytte bolig, men svarene viser stor interesse for andre boformer som er mer sosiale, enn å bo for seg selv. Dette kan være viktige indikatorer for framtidig skeiv boligpolitikk og boligutvikling.

10. OPPSUMMERING

Hovedvekt av informanter svarte at de synes undersøkelsen var viktig for deres fremtidige behov.

D10) Hvor viktig er denne spørreundersøkelsen for deg når det gjelder dine fremtidige eller aktuelle behov?

251 svar

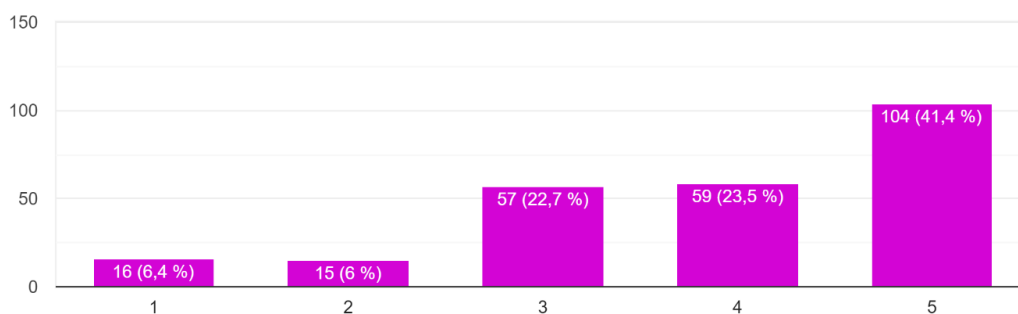

fig 10.1

Seniorutvalget understreker at denne undersøkelsen ikke skal leses som evidensbasert forskning. Det er ikke en forskningsrapport. Vi har stilt noen spørsmål – og fått svar. Men undersøkelsen gir forhåpentligvis noen innspill til at det er behov for mer forskning. I tillegg setter undersøkelsen skeiv mangfoldstematikk på agendaen.

Svarene viser at vi som skeive ønsker oss alternative boformer og skeive helsetilbud i tilknytning til bolig, samt mer kunnskap om skeiv helse i institusjoner og helsetilbud. Dette gjelder alle grupper skeive, uavhengig alder på informantene.

Denne undersøkelsen viser også at den skeive befolkningen er et tverrsnitt av resten av befolkningen med tanke på fremtidige behov som skeiv og egen alderdom. Informantenes svar viser dessverre tegn på at det å være skeiv byr på ekstra utfordringer i hverdagen og situasjoner der skeive kan oppleve å ikke føle tilhørighet.

Minoritetsstress kan spores i de kvalitative besvarelsene. Dessverre avdekker svarene også ensomhet, bekymring for egen helse samt et ønske om mer sosialt fellesskap blant skeive og ikke minst et ønske om mer skeiv kunnskap i befolkningen ellers.

11. VEIEN VIDERE

Svarene vi har samlet inn i denne undersøkelsen om skeiv helse og boligpolitikk er tydelige nok til at vi føler dette er noe å ta med seg for politikere, boligutbyggere, for FRI som interesseorganisasjon og ikke minst for forskere som bør jobbe videre med skeiv kunnskap. Vi trenger mer forskningsbasert kunnskap som viser korrelasjon, noe en enkelt spørreundersøkelse som denne ikke kan.

Seniorutvalget mener likevel det er viktig at nasjonale myndigheter som arbeider med å utvikle en eldrepolitikk for alle, gjøres kjent med denne undersøkelsen. Temaene som tas opp, må finne sin plass i framtidens eldresatsing. Seniorutvalget understreker at vi ønsker kvalitativ og kvantitativ forskning på tematikken velkommen, samt at det må bevilges midler til dette. Vi trenger å forbedre og sikre skeive sine levekår framover.